

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการดำเนินงานปฏิรูประบบการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอเอกสารและงานการวิจัยที่ เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. การปฏิรูปการศึกษา

- 1.1 ความหมายของการปฏิรูปการศึกษา
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา
- 1.3 การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
- 1.4 ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ

2. การพัฒนาการอาชีวศึกษา

- 2.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการอาชีวศึกษา
- 2.3 การปฏิรูประบบการเรียนรู้วิชาชีพ
- 2.4 แนวทางการดำเนินงานปฏิรูประบบการเรียนรู้วิชาชีพ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยในประเทศ
- 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การปฏิรูปการศึกษา

1.1 ความหมายของการปฏิรูปการศึกษา

ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการปฏิรูปการศึกษาไว้หลายทัศนะ ดังนี้ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 10) ให้ความหมายการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปรับเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ พร้อมกับการปฏิรูป ระบบการจัดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารการศึกษา

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2541 : 2) ได้ให้ความหมายการปฏิรูปการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ทำให้กลับเข้าสู่รูปเดิม เพราะคำว่า “ปฏิรูป” จึงแปลว่า ปรับรูป หรือปรับให้ กลับเข้าที่ คืออาจจะเกิดความคาดเคลื่อนออกไป ก็ทำให้เข้าสู่รูปเดิมที่ถูกต้อง

2. ทำให้เหมาะสม หมายความว่า ปรับแก้ไขให้เหมาะกับสภาพที่เป็นอยู่เพื่อให้ได้ผลดีตามวัตถุประสงค์

วิชัย ตันศิริ (2542 : 2) การปฏิรูปการศึกษา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ทางการศึกษา เพื่อแก้ปัญหา และอุปสรรคที่มีอยู่เดิมให้เบาบางหรือหมดไป

นายแพทย์ประเวศ วะสี (2543 : 16) ให้มีความหมายว่า การปฏิรูป การศึกษาหมายถึง การยกเครื่องทางปัญญา

ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษาก็คือ การปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถผลิตคนที่มีคุณภาพและเป็นการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

จากความหมายการปฏิรูปการศึกษาที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษา แนวคิด รูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้เบาบางและหมดไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (สำนักน โยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2542 : 9-12)

1.2.1 ด้านความเสมอภาคของโอกาสเสมอกันในการเข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเร่งรัดจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการเข้ารับบริการการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ให้ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายกับทั้งจัดให้บุคคล ครอบครัว องค์กรและสถาบันต่าง ๆ ในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.2 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (มาตรา 9(3) และ มาตรา 47)

1.2.3 ด้านระบบบริหารและสนับสนุนทางการศึกษา เพื่อปฏิรูประบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้มีเอกภพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 9 (1) (2) (6) และมาตรา 39 กับทั้งส่งเสริมให้เอกชนร่วมจัดการศึกษาและให้มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐ

1.2.4 ด้านครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปฏิรูประบบกระบวนการผลิต การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่าง ต่อเนื่องและให้มีคุณภาพมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

1.2.5 ด้านหลักสูตร เพื่อปฏิรูปหลักสูตรให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยง (มาตรา 8 (3) มีความสมดุลในเนื้อหาสาระทั้งที่เป็นวิชาการวิชาชีพและวิชาว่าด้วยความสัมพันธ์และมีความ หลากหลาย โดยจัดให้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

1.2.6 ด้านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ (มาตรา 22) และให้เป็น การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.2.7 ด้านทรัพยากรเพื่อการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อปฏิรูประบบการจัดสรรและการ ลงทุนเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กับทั้งระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้าน งบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครั ว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ๆ และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา (มาตรา 9 (5) , 58) และจัดงบประมาณ แผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

1.2.8 ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนา แบบเรียนตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิต และมีการให้ แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (มาตรา 64) ตลอดทั้งจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ โทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ตามความจำเป็น

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปทางการศึกษาในครั้งนี้สามารถพิจารณาออกได้ เป็นหลัก ๆ เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือเป็นนโยบายการปฏิรูป การศึกษาของชาติเป็นครั้งแรกที่มีสถานภาพเป็นพระราชบัญญัติ อันมีผลต่อการปฏิบัติยังกว่า นโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา

1.3 การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 8-9) ได้เริ่มดำเนินการเพื่อการปฏิรูปการศึกษาดังแต่ปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมา โดยได้กำหนดขอบข่ายการปฏิรูปการศึกษา เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานทางการศึกษาและเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่เดิมให้เบาบางลงหรือหมดไป รวมทั้งเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น มีศักยภาพ ในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพัฒนาประเทศชาติ อยู่ในสังคมโลกอย่างเป็นความสุข โดยกำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาใน 4 ด้าน ดังที่กล่าวมาแล้ว

จากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ระบุให้มีการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาขึ้นและกระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่มีการกำหนดหมวดว่าด้วยการปฏิรูปการศึกษาไว้ ประกอบกับคุณภาพการศึกษาของคน ซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตของระบบการศึกษายังไม่ตรงกับความต้องการ ทำให้คนไทยไม่สามารถก้าวเข้าสู่การแข่งขันในระดับโลกได้ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานหลักที่จะดำเนินการปฏิรูปการศึกษา จึงได้ดำเนินการเพื่อการปฏิรูปการศึกษา โดยได้กำหนดขอบข่ายของการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์และเพื่อรองรับการดำเนินงานตามแนวทางกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้เกิดผลในทางปฏิบัติและเพื่อเตรียมเยาวชนของชาติให้มีความรู้ความสามารถ ได้มาตรฐานสูงเหมาะสมกับความต้องการของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์

การดำเนินตามแนวคิดและแนวทางกับภารกิจดังกล่าว ได้กำหนดเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษา คือ “ การเรียนการสอนมีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล ภายในปี 2550 การปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสถานการณ์ในอนาคต จะต้องเน้นการพัฒนา “คุณภาพการศึกษา” โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน จะเกิดขึ้นได้จะต้องเน้นการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่แท้จริงของครูแต่ละคนวิธีการเรียนของผู้เรียนและบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นหลักการปฏิรูปการศึกษา(โดยเฉพาะในระดับโรงเรียนหรือสถานศึกษา)จะครบถ้วนสมบูรณ์ต้องปฏิรูปทั้ง 3 มิติ คือ องค์ประกอบหลัก ยุทธศาสตร์ การดำเนินงานและปัจจัยส่งเสริมการเรียน

องค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษา การดำเนินการปฏิรูปการศึกษายกเว้นยุทธศาสตร์หลัก 5 ประการคือ

1. กระจายอำนาจให้สถานศึกษาและหน่วยปฏิบัติมีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงานที่รับผิดชอบ
2. ใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ
3. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
4. ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
5. เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ได้เต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่าการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการนั้น ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 โดยมีแนวทางการปฏิรูปไว้ชัดเจน มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น มีศักยภาพหรือในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพัฒนาประเทศชาติ อยู่ในสังคมโลกอย่างเป็นสุข

1.4 ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินงานตามกรอบดังนี้

1.4.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นองค์กรหลักในการจัดการและส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้ มีคุณภาพ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสังคมฐานความรู้ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ.2547:1 - 25)

1.4.2 พันธกิจ (Mission)

- 1) สร้างเสริมโอกาสในการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกคน
- 2) สร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
- 3) พัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

1.4.3 เป้าประสงค์ (Goals)

- 1) ประชาชนได้รับการศึกษาทั่วถึง เท่าเทียม และต่อเนื่อง
- 2) ประชาชนมีคุณภาพ คุณธรรม ร่วมพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ฐานความรู้
- 3) ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มขึ้น

1.4.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

- 1) การสร้างโอกาสทางการศึกษา
- 2) การพัฒนาการจัดการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้
- 3) การเพิ่มมาตรฐานการศึกษา และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.4.5 งานที่ทำ

1.4.5.1 ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา

- 1) การสร้างความเสมอภาคและเพิ่มโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1) ประกันโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

1.1.1) ขยายการบริการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียนและพื้นที่เฉพาะ (จัดโรงเรียนพักนอน จัดห้องเรียนเคลื่อนที่ ห้องเรียนสาขา จัดตั้งหรือขยายชั้นเรียน)

1.1.2) จัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส

1.1.3) ส่งเสริมการศึกษาปฐมวัยและการเรียนต่อ ม.ปลาย

1.1.4) จัดทำแผนสถานที่ตั้งโรงเรียนและ GIS ในทุกเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.5) ให้ทุนการศึกษาและความต้องการจำเป็นอื่น (ทุนเรียงความ จักรถ รับส่ง จักรยานยืมเรียน)

1.1.6) จัดระบบการรับ – การส่งต่อผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

1.1.7) รมรงค์ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองส่งเสริมบุตรหลานให้เรียนจบภาคบังคับ 9 ปี เป็นอย่างน้อย

1.1.8) ยกเลิก ปรับปรุง กฎ ระเบียบที่เป็นข้อจำกัดในการเข้าเรียน

1.1.9) อุดหนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน 14 ปี

1.2) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ทุกภาคส่วนของสังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.2.1) ถ่ายโอนโรงเรียนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พร้อม

1.2.2) เตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดและร่วมจัดการศึกษา

1.2.3) เตรียมการรองรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

1.2.4) สนับสนุนการจัดการศึกษาของเอกชน

1.2.5) สนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายจัด ห้างด้านวิชาการ เงินอุดหนุน และการจัดครูสาขาขาดแคลนไปช่วยสอน

1.2.6) สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ให้แก่หน่วยงานที่จัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

1.2.7) สร้างความมั่นใจ และแรงจูงใจให้เอกชนจัดการศึกษา

1.2.8) จัดเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

1.2.9) ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และตามอัธยาศัย

2) การส่งเสริมการอาชีวศึกษา

2.1) สร้างเส้นทางอาชีพสำหรับผู้จบอาชีวศึกษาและประกันการมีงานทำ

2.1.2) แนะนำการศึกษาเพื่ออาชีพ

2.1.2) รมรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติการศึกษาวิชาชีพ

2.1.3) สร้างเสริมและพัฒนาวิชาชีพใหม่ที่ทันสมัย (อาทิ 5 สาขาอาชีพ อาหาร ขนยนต์ ท่องเที่ยว สิ่งประดิษฐ์ และซอฟต์แวร์)

2.1.4) เทียบโอนประสบการณ์ สร้างเสริมคุณภาพให้ทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.1.5) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาการอาชีวศึกษา

2.1.6) สร้างทักษะอาชีพแก่ผู้ประกอบการ และ SME

2.1.7) ส่งเสริมความเชื่อมโยงระบบการจัดการศึกษาระหว่างการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา

2.2.8) สร้างอาชีพ จัดอาชีพเสริมแก้ปัญหาสังคม ความยากจน/คนตกงาน/

คนพิการ

2.2) จัดและขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพให้กว้างขวางต่อเนื่อง

2.2.1) จัดการศึกษา ระดับ ปวช., ปวส. (เรียนรู้ควบคู่การทำงาน)

2.2.2) จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพ

(โครงการ 9+1,12+1,เศรษฐกิจพอเพียง)

2.2.3) จัดการศึกษาระบบทวิภาคี/โรงเรียน โรงงาน

2.3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนจัดการอาชีวศึกษา

2.3.1) ขยายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.3.2) สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

2.3.3) สนับสนุนการดำเนินกิจการของเอกชนที่มีอยู่เดิมให้เข้มแข็ง

ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบให้เอื้อต่อการลงทุนของเอกชนสนับสนุนเครือข่ายการจัดการศึกษาของเอกชนให้เข้มแข็ง

2.3.4) ส่งเสริมให้มีการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบัน

2.3.5) เปิดสอนปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

3) การส่งเสริมการอุดมศึกษา

3.1) สร้างโอกาสการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

3.1.1) ปรับปรุงระบบคัดเลือกเข้าเรียน (รวมเรื่องการเพิ่ม GPA)

3.1.2) พัฒนาสถาบันราชภัฏให้เป็นสถาบันการศึกษาของท้องถิ่น

(Local Service)

3.1.3) ให้สถานศึกษาอุดมศึกษาในท้องถิ่นรับนิสิตนักศึกษาโดยตรง

(หลีกเลี่ยงการสอบเข้า)

3.1.4) ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลให้เชื่อมโยงกับสถาบันอุดมศึกษา และการพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาค

3.1.5) ส่งเสริมให้มีการลงทะเบียนเรียนเข้าสถาบัน

3.1.6) ขยายการดำเนินงานวิทยาลัยชุมชน

3.1.7) อุดหนุนทุนการศึกษา “หนึ่งอำเภอ หนึ่งทุนการศึกษา”

(ทุนระดับปริญญาตรีทั้งในและต่างประเทศ)

3.1.8) รับนักศึกษา แบบ Advance Placement

3.2) จัดตั้งและขยายวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยสู่ภูมิภาค

3.2.1) สร้างเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาร่วมกัน

3.2.2) สนับสนุนโครงการบัณฑิตศึกษาร่วม

3.2.3) จัดทำสถานที่ตั้งสถาบันอุดมศึกษา (University Mapping)

3.3) ผลิดกำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

3.3.1) เน้นการวิจัยและพัฒนา (ส่งเสริมการทำงานวิจัยร่วมระหว่างนิสิต นักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน)

3.3.2) สร้างผู้ประกอบการใหม่

3.3.3) ผลิดกำลังคนในสาขาที่สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในการเพิ่มสินค้าเป้าหมายไม่น้อยกว่า 10 สาขา (ชิ้นส่วนรถยนต์ สิ่งทอ อัญมณีเครื่องประดับ ซอฟต์แวร์ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อาหารและผลิตภัณฑ์เกษตรยางและผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องเรือนจากไม้ ศูนย์บริการทางการแพทย์ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ฯลฯ) และสาขาอื่นๆ ที่สนองตอบต่อการพัฒนาประเทศ

3.4) บริการรักษาพยาบาลเพื่อการศึกษาวิจัย

3.5) สร้างความมั่นใจและแรงจูงใจให้เอกชนจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่งเสริมเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้มีความเข้มแข็ง

4) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ประชาชน

4.1) พัฒนาการศึกษาค้นคว้าและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.1.1) ส่งเสริมการรู้หนังสือ การพัฒนาอาชีพ ทักษะอาชีพ ชุมชน

สังคม

4.1.2) ส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียนเอกชน นอกระบบ

4.1.3) สร้างอาชีพใหม่แก่ผู้ลงทะเบียนคนจน

4.1.4) จัดการศึกษานอกโรงเรียนโดยวิธีทางไกล

4.1.5) พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาไทย

4.1.6) พัฒนาระบบการเรียนรู้ของชุมชน

4.2) บริการทางวิชาการแก่สังคม

4.2.1) ส่งเสริมอุทยานการเรียนรู้

4.2.2) จัดแหล่งเรียนรู้ด้านวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน

4.2.3) ให้ความรู้แก่ชุมชน

4.2.4) พัฒนาการจัดบริการห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้

4.2.5) ส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

4.2.6) ส่งเสริม ทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมไทย

1.4.5.2 ด้านการพัฒนาการจัดการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

1) การปฏิรูปการเรียนรู้สู่การใช้ความรู้เป็นฐานในการดำรงชีพ

1.1) พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้

1.1.1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การบูรณาการ และการนำไปใช้

(เน้น Activity-based)

1.1.2) พัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา เชื่อมโยงกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

และอาชีวศึกษา

1.1.3) สร้างหลักสูตรธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ให้กับนักเรียนสายอาชีพ

1.1.4) ปรับมาตรฐานการศึกษาด้าน GPA เพื่อให้คุณภาพการศึกษา

ใกล้เคียงกัน

1.1.5) พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย และผลิตสื่อต้นแบบ การเรียน

การสอนภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ฯลฯ

1.1.6) พัฒนาและขยายหลักสูตรสหกิจศึกษา

1.1.7) สร้างสาขาวิชาชีพใหม่ เพื่อตอบสนองตลาดแรงงาน
ผู้ประกอบการและท้องถิ่น

1.2) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้

1.2.1) ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ

1.2.2) รณรงค์ส่งเสริมการอ่าน

1.2.3) พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

1.2.4) สานสัมพันธ์บ้าน โรงเรียน ช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลการเรียน

ต่ำกว่าเกณฑ์

1.2.5) จัดระบบการทดสอบระดับชาติ (NT)

1.2.6) ปรับปรุงการประเมินผลการศึกษานักเรียน/นักศึกษา

1.2.7) สร้างและพัฒนาเครือข่ายการประเมิน

1.2.8) ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 สาระการเรียนรู้

1.2.9) ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2.10) พัฒนารูปแบบการเรียนรู้สู่อาชีพ

1.2.11) ประกันการมีงานทำสายอาชีพ

1.2.12) พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.13) สร้างสมรรถนะวิชาชีพ (Competency) และมาตรฐานวิชาชีพ

(TVQ)

1.2.14) ประเมินมาตรฐานวิชาชีพของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

1.2.15) ปฏิรูปการศึกษา โดยระบบไตรภาคี

1.2.16) สร้างทักษะสู่ความเป็นเลิศในวิชาชีพเฉพาะทาง (Area of

Excellence)

1.2.17) วิจัยและพัฒนากิจการการศึกษา การเรียนรู้ตามรูปแบบใหม่

1.2.18) วิจัยและพัฒนาเพื่อการประกอบอาชีพ

1.2.19) พัฒนาวิชาชีพระหว่างโรงเรียนกับแหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพ

1.2.20) สร้างอาชีพและส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียน

1.2.21) ส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ

1.2.22) ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกระดับพัฒนานวัตกรรม/ผลิตภัณฑ์

ที่เป็นจุดเด่นของสถานศึกษา (หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม หนึ่งโรงเรียน หนึ่งผลิตภัณฑ์)

1.3) ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

1.3.1) ดำเนินการจัดระบบดูแลนักเรียน สานสายในศิษย์-ครู (แก้ปัญหา ยาเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงและพฤติกรรมวัยรุ่นที่ไม่เหมาะสม)

1.3.2) ส่งเสริมกิจกรรมค่ายพัฒนา คนตรี กีฬาและนันทนาการ (ค่ายสุขภาพบุรุษอาชีพ ค่ายอาสาพัฒนา ค่ายคุณธรรม จริยธรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด รด. และชมรมต่างๆ ส่งเสริมกีฬา นักเรียน/นักศึกษา ภายในและระหว่างสถาบันการศึกษา ฯลฯ)

1.3.3) ปลูกต้นกล้าอาชีพศึกษา

1.3.4) ส่งเสริมอาชีพศึกษาร่วมด้วยช่วยประชาชน

1.3.5) ส่งเสริมกิจกรรมยูทูบความดี ธนาकरความดี website คนดีศรีแผ่นดิน

1.3.6. ส่งเสริมสถานศึกษาเป็นลานกีฬาของชุมชน

1.3.7. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางศาสนา อิสลามศึกษา

1.4) พัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้

1.4.1) พัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยระบบ ICT (E-Learning)

1.4.2) พัฒนาโปรแกรมประยุกต์เพื่อการเรียนรู้

1.4.3) พัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดที่มีชีวิต (Living Library)

1.4.4) ส่งเสริมการใช้ Ed-Net, UniNet ให้กว้างขวาง

1.4.5) พัฒนาห้องสมุดมหาวิทยาลัยไทย (ThaiLis)

1.4.6) ขยายการจัด Mobile วิชาชีพและเทคโนโลยี

2) การเพิ่มศักยภาพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

2.1) ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา

2.1.1) มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู (ออกและฝึกสอน ใบประกอบวิชาชีพครู)

2.1.2) ผลิตครูแนวใหม่ (หลักสูตร 5 ปี)

2.1.3) วิจัยและพัฒนาครูมาตรฐานวิชาชีพครู

2.2) พัฒนาระบบบริหารงานบุคคล

2.2.1) กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคล หลักเกณฑ์ความก้าวหน้า

2.2.2) จัดตั้งองค์กรคณะกรรมการบริหารงานบุคคล

- 2.2.3) วิจัยและพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล
- 2.2.4) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ อัตราค่าลังคน
- 2.3) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
 - 2.3.1) กำหนดหลักเกณฑ์การเข้าสายบริหาร
 - 2.3.2) พัฒนาทักษะการเรียนรู้ การสอน
 - 2.3.3) ส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม
 - 2.3.4) ส่งเสริมครูภูมิปัญญาไทย
 - 2.3.5) สร้างเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรในระดับเขตพื้นที่
 - 2.3.6) อุดหนุนทุนการศึกษา ฝึกอบรมทั้งในและต่างประเทศ
- 2.4) สร้างและพัฒนาระบบค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์

เกลือ

- 2.4.1) กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มพิเศษ
- 2.4.2) กำหนดค่าตอบแทนผลงานดีเด่น
- 2.4.3) ส่งเสริมสวัสดิการแก่ครอบครัวผู้เสียชีวิต
- 2.5) พัฒนาคุณภาพชีวิตครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 2.5.1) ส่งเสริมความมั่นคงในการประกอบอาชีพ
 - 2.5.2) สนับสนุนโครงการบ้านที่อยู่อาศัย
 - 2.5.3) ดูแลครูในพื้นที่พิเศษ
 - 2.5.4) แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 2.6) แก้ปัญหาขาดแคลนครู

3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

3.1) การพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ

3.1.1) เร่างรัดดำเนินการร่างพระราชบัญญัติฉบับสำคัญ เช่น ร่างพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่างพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่างพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่....) ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ร่างพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ร่างพระราชบัญญัติกองทุนกู้ยืมเพื่อ

การศึกษา ร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อกองทุนโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ร่างพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกำกับ เป็นต้น

3.1.2) ผลักดันการออกกฎหมาย กฎกระทรวง ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

3.1.3) ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

3.2) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

3.2.1) ปฏิรูปวัฒนธรรมการทำงานภายในกระทรวง

3.2.2) พัฒนาเครือข่ายการบริหารจัดการองค์กร และการบริหารจัดการศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นหลักพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนรูปแบบใหม่ (หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน โรงเรียนสอนภาษา โรงเรียนต้นแบบ ICT โรงเรียนในกำกับ โรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ)

3.3) พัฒนาโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ

3.4) พัฒนามหาวิทยาลัยสู่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกำกับ

3.5) โอนกิจการโรงเรียนของรัฐให้เอกชน (Privatization)

3.6) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการ

3.7) พัฒนาระบบการวางแผน ตรวจสอบ ประเมินผล

3.7.1) สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบเดียวกันและเชื่อมโยงกัน

3.7.2) พัฒนาระบบการวางแผนที่มุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

3.7.3) จัดระบบการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน

3.7.4) พัฒนาระบบตรวจสอบภายในที่มุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

3.7.5) จัดระบบการรายงานให้รวดเร็ว ถูกต้อง ทันสมัย

3.8) ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกหน่วยงานบริหารราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

3.8.1) ปรับปรุงประสิทธิผลตามพันธกิจ

3.8.2) พัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ

3.8.3) พัฒนาคูณภาพการให้บริการ

4) การจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.1) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษา ส่งเสริมการทำงานที่เสริมซึ่งกันและกัน ระหว่างองค์กรหลักทั้ง 5 (การพัฒนาครู การซ่อมแซม ปรับปรุงอาคารเรียน การประดิษฐ์เครื่องเล่น สนามเด็กเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย)

4.1.1) ใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันอื่นๆ ทั้งในและนอกระทรวง

4.1.2) หมุนเวียนการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

4.1.3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการพัฒนาการศึกษา

4.2) พัฒนาและยกระดับมาตรฐานสถานศึกษา

4.2.1) จัดสรรคอมพิวเตอร์ให้สถานศึกษาโดยเร่งด่วนและทั่วถึง ประมาณร้อยละ 30 ของนักเรียนประถมศึกษาที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้

4.2.2) พัฒนาและยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก (จัดกรับ – ส่ง Mobile Unit หมุนเวียนครูสอน จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ให้เพียงพอ ปรับซ่อมอาคารเรียน อาคารประกอบ)

4.2.3) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมสถานศึกษาทั้งด้านอาคารสถานที่ และ Infrastructure ให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน โดยเน้นราคาประหยัดกำหนดมาตรฐานอาคารใหม่ และเน้นประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก (Function - based)

4.2.4) ปรับปรุงวิธีการประเมินและประเมินคุณภาพสถานศึกษา สถาบันการศึกษาทุกระดับ

4.2.5) เกลี้ยหรือใช้ทรัพยากรให้เป็นไปตามเกณฑ์ของแต่ละหน่วยงาน

4.2.6) พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานสำนักงานและสถานศึกษา

4.2.7) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสผู้พิการ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็นสนับสนุนให้กลุ่มเป้าหมายพิเศษหรือพื้นที่เฉพาะ

1.4.5.3 ด้านการเพิ่มมาตรฐานการศึกษาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้ทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

1.1) ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาต่อบริษัทในต่างประเทศ และต่างประเทศ ร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรม ภาคเอกชน กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและส่งเสริมการลงทุนเพื่อจัดการ ศึกษา (BOI)

1.1.1) ร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ (เช่น SEAMEO, UNESCO, UNDP, UNICEF ฯลฯ) ในการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ วิชาการ กับประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ

1.1.2) เชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้านการศึกษากับจีนและญี่ปุ่น

1.1.3) เชื่อมโยงกับสิงคโปร์ในการพัฒนาครู

1.2) อุดหนุนทุนศึกษา อบรม ศึกษานในต่างประเทศ

1.2.1) จัดทุนศึกษา อบรม ศึกษานในต่างประเทศแก่คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

1.2.2. พัฒนาและยกระดับความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ แก่ ครู คณาจารย์ และบุคลากรการศึกษา

1.3) สร้างความร่วมมือกับต่างประเทศในการผลิตกำลังคนเพื่อตอบสนอง ตลาดเฉพาะ (Nich Market)

1.3.1) จัดหลักสูตรนานาชาติเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสินค้าเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 10 สาขา (ชิ้นส่วนยานยนต์ สิ่งทอ อัญมณี เครื่องประดับ ซอฟต์แวร์ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อาหารและผลิตภัณฑ์เกษตร ยางและผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องเรือนจากไม้ ศูนย์บริการทางการแพทย์ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ฯลฯ)

1.4) แลกเปลี่ยนทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

1.4.1) จัดระบบโรงเรียนพี่ โรงเรียนน้อง

1.4.2) แลกเปลี่ยนครู นักเรียน ระหว่างประเทศ

1.4.3) แลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์ระดับอุดมศึกษา

1.5) แข่งขันทางวิชาการระดับนานาชาติ

1.5.1) สนับสนุนโอลิมปิกวิชาการ การแข่งขันดนตรี กีฬา ศิลปะ และอื่นๆ

1.5.2) ส่งเสริม สนับสนุน การประกวดสิ่งประดิษฐ์ และผลิตภัณฑ์ ของนักเรียน นักศึกษา

1.6) ส่งเสริมหลักสูตรนานาชาติ

1.6.1) เปิดหลักสูตรสอนสองภาษาในสถานศึกษาทุกระดับ

1.6.2) สนับสนุนการเรียนร่วมหลักสูตรกับนานาชาติ

1.6.3. ขยายหลักสูตรการศึกษาของไทยในสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

1.6.4) ขยายวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยไทยในต่างประเทศ

- 1.7) ผลิตสื่อ ตำราสองภาษา
 - 1.7.1) จัดทำสื่อ แบบเรียนอย่างน้อยสองภาษา
 - 1.7.2) ส่งเสริมการแปลหนังสือ และเอกสารทางวิชาการ
- 1.8) ส่งเสริม สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาของ
ประเทศเพื่อนบ้าน
 - 1.9) ส่งเสริมความเป็นเลิศ และพัฒนาอัจฉริยภาพ
 - 1.9.1) พัฒนาโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กอัจฉริยะ
 - 1.9.2) พัฒนาเครื่องมือวัดแววจิตอัจฉริยะ
 - 1.9.3) ส่งเสริมโรงเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ ดนตรี กีฬา ศิลปะ
ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ
 - 1.9.4) พัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.)
 - 1.10) พัฒนาการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
 - 1.10.1) ยกระดับภาควิชาที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์
 - 1.10.2) ผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับ
การพัฒนาประเทศ
 - 1.10.3) ประกวดโครงการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
 - 1.10.4) จัดแข่งขันคณิตศาสตร์
 - 1.10.5) จัดแข่งขันยอดเทคโนโลยี 2 เขตตรวจราชการ
 - 1.11) พัฒนาบุคลากรด้านเศรษฐกิจ และความสัมพันธระหว่างประเทศ
- 2) การเพิ่มขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนา
 - 2.1) พัฒนาและส่งเสริมการวิจัยสู่สากล
 - 2.1.1) ร่วมมือด้านการวิจัยกับต่างประเทศ
 - 2.1.2) พัฒนาและส่งเสริมการวิจัยสาขาต่างๆ เช่น นโยบายการบริหาร
จัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา การขยายเครือข่ายประชาสังคม เพื่อการเรียนรู้ การเสริมสร้าง
ยุทธศาสตร์วัดความเข้มแข็ง ทางการศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียน เป็นต้น
 - 2.1.3) วิจัยและพัฒนาถ่ายทอดเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(Otop,Hi - End)

- 2.2) สร้างนักวิจัยมืออาชีพ และสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการวิจัย
 - 2.2.1) อุดหนุนทุนวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ
 - 2.2.2) สร้างนักวิจัยมืออาชีพ
 - 2.2.3) สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา ที่พัฒนาสู่การเป็นสถาบันที่เน้นการผลิตงานวิจัย และสร้างนักวิจัยให้กับประเทศ
- 2.3) ยกระดับการวิจัยรัฐร่วมเอกชนเชิงพาณิชย์
 - 2.3.1) สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีท้องถิ่น
 - 2.3.2) ส่งเสริมการวิจัยร่วมระหว่างรัฐกับเอกชนที่สนับสนุนการสร้างความเป็นเลิศของสินค้าในตลาดโลก
 - 2.3.3) สร้างความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาบัณฑิตศึกษาและวิจัยต่างๆ
- 3) การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี
 - 3.1) พัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้
 - 3.1.1) สร้างความเข้มแข็งของระบบและกลไกการศึกษา
 - 3.1.2) พัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยระบบ ICT
 - 3.2) ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ขั้นสูงใหม่ สร้างแรงจูงใจการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมในสถานศึกษาสถาบันการศึกษา
 - 3.3) พัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น OTOP SME ตูมาตรฐานสากล

2. การพัฒนาการอาชีวศึกษา

2.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานที่พัฒนามาจากกรมอาชีวศึกษา มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และกรอบการดำเนินงานดังนี้

2.1.1 วิสัยทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นองค์กรที่มุ่งมั่นในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้เกิดความแข็งแกร่งในทุกสาขาวิชาเพื่อสร้างคุณภาพในการผลิตกำลังคนตั้งแต่ระดับกึ่งฝีมือ ฝีมือ เทคนิคและเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพ

มาตรฐานสากล สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมความต้องการของตลาดแรงงานและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

2.1.2 พันธกิจ

1) ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาตั้งแต่ระดับถึงฝีมือฝีมือ เทคนิค และเทคโนโลยีให้มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญในวิชาชีพได้มาตรฐานและมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และสามารถแข่งขันในระดับสากลได้

2) จัดฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง เพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพของทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ให้มีความต่อเนื่อง หลากหลาย สามารถตอบสนองผู้เรียนได้ทุกคน

3) ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เติมปัญญาให้สังคม ส่งเสริม พัฒนา ต่อยอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางอาชีพ ให้มีความสำคัญในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แสวงหาความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้วิชาชีพให้กว้างขวาง และหลากหลายรูปแบบ

2.1.3 วัตถุประสงค์

1) เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้เป็นการกำลังคนที่มีความรู้และทักษะในการทำงาน ประกอบอาชีพโดยสุจริต มีความรู้คุณธรรม สร้างและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

2) เพื่อจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้เข้าถึงเยาวชนและประชาชนอย่างทั่วถึง มีความเท่าเทียมและมีคุณภาพ เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนไทยและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ สังคมคุณธรรมและสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

3) เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการอาชีวศึกษาให้เป็นเอกภาพ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในรูปแบบคณะกรรมการการอาชีวศึกษาระดับชาติ และการรวมกลุ่มของสถานศึกษาในรูปแบบสถานบันการอาชีวศึกษา เพื่อบริหารและจัดการโดยคณะกรรมการที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ มีความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม

2.1.4 เป้าหมาย

1) นักเรียน นักศึกษา ได้รับการเรียนรู้ทั้งความรู้ด้านวิชาการและทักษะวิชาชีพ เพื่อให้สามารถทำงานในสถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มีการหล่อหลอมให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถปฏิบัติเสถียรอบายมุขและยาเสพติด ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีความคิดเป็นวิทยาศาสตร์ สามารถแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม รู้จักประกอบสัมมาอาชีพ

2) คนไทยทุกคนมีโอกาสได้เรียนรู้และฝึกอบรมทักษะอาชีพได้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของผู้เรียน จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดสังคมแห่งภูมิปัญญา มีการประยุกต์ความรู้กับภูมิปัญญาดั้งเดิม เกิดเป็นนวัตกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยได้นำแนวการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

3) มีการบริหารจัดการในทุกระดับด้วยรูปแบบคณะกรรมการร่วมทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน โปร่งใส เป็นธรรม ลดขั้นตอนการทำงาน กระจายอำนาจให้หน่วยปฏิบัติ เอื้อต่อการมีส่วนร่วม มุ่งประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงจนถึงระดับปริญญาสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพมาตรฐาน

4) สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบต่อเนื่องและได้รับการพัฒนาให้เกิดความพร้อมสำหรับรับการประเมินคุณภาพ

5) ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการอาชีวศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มีใบประกอบวิชาชีพและมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร จัดสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการฝึกทักษะวิชาชีพ

6) มีการใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี และเครือข่ายสารสนเทศที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7) มีกิจกรรมการเรียนรู้และสาระด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ได้รับความสำคัญให้บูรณาการอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้

2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการอาชีวศึกษา

จากแผนยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2547 - 2549 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2546 : 55 - 77) ได้นำเสนอแผนยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และกรอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์และสถานะแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 ขอบเขตของแผนยุทธศาสตร์

ช่วงเวลาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษานี้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และอยู่ระหว่างการพิจารณา (ร่าง) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ของคณะรัฐมนตรี การดำเนินการในการวางแผนจึงต้องใช้ แนวโน้มและทิศทางของแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและกอบกับผลประโยชน์ที่จะเกิดกับประชาชนและประเทศชาติเป็นประเด็นสำคัญในการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งแผนยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา อันจะใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับอาชีวศึกษาของประเทศต่อไปแผนยุทธศาสตร์ฯ นี้ ประกอบด้วย 2 ส่วนที่สำคัญคือ

ส่วนที่ 1 การปฏิรูปการอาชีวศึกษา ซึ่งได้ครอบคลุมการปฏิรูปการบริหารจัดการอาชีวศึกษาให้มีความชำนาญ เชี่ยวชาญในวิชาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสามารถตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับระบบมาตรฐานวิชาชีพและการประกันคุณภาพ

ส่วนที่ 2 การเติมปัญญาให้สังคม ปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาให้เป็นการศึกษาแบบต่อเนื่องมีการพัฒนากำลังคนอย่างกว้างขวาง ไม่มีข้อจำกัดครอบคลุมประชากรทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับเป็นระบบเปิดสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตมีความเชื่อมโยงระหว่างโลกของการทำงานกับโลกของการศึกษารวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งต่อชุมชนที่เป็นเศรษฐกิจรากหญ้าของประเทศ โดยส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมทางอาชีพ เพิ่มเพิ่มมูลค่าผลผลิตและบริการของชุมชน

2.2.2 วิสัยทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นองค์กรที่มุ่งมั่นในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้เกิดความแข็งแกร่งในทุกสาขาวิชาเพื่อสร้างคุณภาพในการผลิตกำลังคนตั้งแต่ระดับกึ่งฝีมือ ฝีมือ เทคนิคและเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพมาตรฐานสากล สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมความต้องการของตลาดแรงงานและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

2.2.3 พันธกิจ

1) ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาตั้งแต่ระดับกึ่งฝีมือ ฝีมือ เทคนิคและเทคโนโลยีให้มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญในวิชาชีพได้มาตรฐานและมีคุณภาพตรงตามความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และสามารถแข่งขันในระดับสากลได้

2) จัดฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง เพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพของทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ให้มีความต่อเนื่องหลากหลาย สามารถตอบสนองผู้เรียนได้ทุกคน

3) ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน เติมปัญญาให้สังคม ส่งเสริมพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางอาชีพ ให้ความสำคัญในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ แสวงหาความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้วิชาชีพให้กว้างขวาง และหลากหลายรูปแบบ

2.2.4 วัตถุประสงค์

1) เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้เป็นกำลังคนที่มีความรู้และทักษะในการทำงาน ประกอบอาชีพโดยสุจริต มีความรู้คุณธรรม สร้างและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

2) เพื่อจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้เข้าถึงเยาวชนและประชาชนอย่างทั่วถึง มีความเท่าเทียมและมีคุณภาพ เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนไทยและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ สังคมคุณธรรมและสังคมमानฉันทและเอื้ออาทรต่อกัน

3) เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการอาชีวศึกษาให้เป็นเอกภาพ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในรูปแบบคณะกรรมการการอาชีวศึกษาระดับชาติ และการรวมกลุ่มของสถานศึกษาในรูปแบบสถาบันบันการอาชีวศึกษา เพื่อบริหารและจัดการโดยคณะกรรมการที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ มีความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม

2.2.5 เป้าหมาย

1) นักเรียน นักศึกษา ได้รับการเรียนรู้ทั้งความรู้ด้านวิชาการและทักษะวิชาชีพ เพื่อให้สามารถทำงานในสถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการหล่อหลอมให้เป็นผู้ที่มีความรู้คุณธรรม สามารถปฏิเสธอบายมุขและยาเสพติด ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีความคิดเป็นวิทยาศาสตร์ สามารถแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม รู้จักประกอบสัมมาอาชีพ

2) คนไทยทุกคนมีโอกาสได้เรียนรู้และฝึกอบรมทักษะอาชีพได้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้เรียน จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดสังคมแห่งภูมิปัญญาที่มีการประยุกต์ความรู้กับภูมิปัญญาดั้งเดิม เกิดเป็นนวัตกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยได้นำแนวการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

3) มีการบริหารจัดการในทุกระดับด้วยรูปแบบคณะกรรมการร่วมทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน โปร่งใส เป็นธรรม ลดขั้นตอนการทำงาน กระจายอำนาจให้หน่วยปฏิบัติ เชื่อมต่อการมีส่วนร่วม มุ่งประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงจนถึงระดับปริญญาสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพมาตรฐาน

4) สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและได้รับการพัฒนาให้เกิดความพร้อมสำหรับรับการประเมินคุณภาพ

5) ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการอาชีวศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มีใบประกอบวิชาชีพและมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร จัดตั้งแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการฝึกทักษะวิชาชีพ

6) มีการใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี และเครือข่ายสารสนเทศที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7) มีกิจกรรมการเรียนรู้และสาระด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ได้รับความสำคัญให้บูรณาการอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียน

2.2.6 ยุทธศาสตร์

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาการอาชีวศึกษา อย่างเป็นรูปธรรมภายใต้เงื่อนไขที่เป็นจุดอ่อน จุดแข็ง ปัจจัยเอื้ออำนวยและข้อจำกัดของการพัฒนา แผนฉบับนี้ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ หลัก 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปฏิรูประบบการอาชีวศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปฏิรูประบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ปฏิรูประบบการบริหารทรัพยากร
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 ปฏิรูประบบบุคลากรอาชีวศึกษาทุกระดับ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 ปฏิรูปการเรียนรู้
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 เติมปัญญาให้สังคม

2.3 การปฏิรูประบบการเรียนรู้วิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดกรอบการดำเนินงานไว้ 6 ข้อดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2546 : 55 - 77)

2.3.1 กรอบการดำเนินงาน กำหนดไว้ 6 ข้อดังนี้

1) จัดระบบการเรียนรู้ในลักษณะสหวิทยาการ (Multidisciplinary) การเรียนรู้วิชาชีพและเทคโนโลยีจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมโยงระหว่างศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาใช้กับวิชาชีพหลักและประยุกต์ใช้ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอาชีพได้อย่างหลากหลาย

2) สร้างความแข็งแกร่งทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ (Solid Knowledge / Solid Practical) จัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการภาคทฤษฎีและปฏิบัติเข้าด้วยกัน ไม่มีการแยกทฤษฎีและปฏิบัติจากกันอย่างสิ้นเชิง เพื่อให้มีการสร้างความแข็งแกร่งทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติด้วยการเชื่อมโยงและประยุกต์สู่การปฏิบัติงานอาชีพจริง

3) ให้ความสำคัญการสร้างสมรรถนะอาชีพ (Competency Base) การเรียนรู้อาชีวศึกษาทุกระดับ และประเภทวิชา ปฏิรูปโดยจัดให้มีการเรียนรู้โดยใช้สมรรถนะหรือสามารถในการปฏิบัติงานเป็นฐานเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะจนเกิดสมรรถนะในอาชีพนั้นๆการจัดหลักสูตรจึงต้องดำเนินการวิเคราะห์อาชีพและพัฒนามาตรฐานสมรรถนะ(Competency Standard) ของแต่ละอาชีพเป็นสำคัญ

4) ขยายการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการฝึกงานในสถานประกอบการ (Dual Vocational Training และ On - the Job Training) การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง เป็นหัวใจสำคัญของการอาชีวศึกษา ดังนั้นการเร่งประชาสัมพันธ์ รณรงค์ความร่วมมือจากภาคเอกชน เพื่อขยายการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการส่งเสริมการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริงเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้วิชาชีพ

5) การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (Self - Learning / E - Training) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดสถานที่สำหรับการส่งเสริมแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง(Self Access Learning Center) ในทุกสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนทางเครือข่าย ICT ในรูป E - Learning

6) การจัด โครงการหรือ โครงการงาน (Project) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการสร้างสมรรถนะใน การประกอบอาชีพนักเรียนนักศึกษาทุกคนจะต้องจัดทำโครงการหรือ โครงการงาน

ด้วยการบูรณาการ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ความชำนาญ สร้างชิ้นงาน เพื่อจัดสมรรถนะในการประกอบวิชาชีพ ก่อนจบการศึกษาทุกหลักสูตร

2.3.2 มาตรฐานการปฏิรูปการเรียนรู้วิชาชีพ มี 6 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ สถานศึกษาคควรจัดการพัฒนาผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะวิชาชีพตามหลักสูตรที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป
2. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพได้
3. มีทักษะในการใช้ภาษาสื่อสาร ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
4. มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม
5. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ การมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
6. มีความรู้และทักษะตามมาตรฐานวิชาชีพและหลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา
7. มีความรู้และทักษะในการหางานทำ การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพอิสระ
8. มีคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่สถานประกอบการหรือหน่วยงานพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาคควรพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรด้านสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
2. จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ
3. จัดระบบคอมพิวเตอร์ให้เหมาะสมและเพียงพอในแต่ละสาขาวิชา
4. จัดสถานที่เรียน สถานที่ฝึกงาน สถานที่ศึกษาค้นคว้าให้เหมาะสม
5. จัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้

6. พัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาในงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

7. ระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันจัดการศึกษาทั้งในระบบและทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางในการดูแลผู้เรียนและจัดกิจกรรม ดังนี้

1. จัดทำระบบการดูแลและให้คำปรึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพรวมทั้งด้านบุคลิกภาพและมนุษย์สัมพันธ์
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณีและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานการบริการวิชาชีพสู่สังคม สถานศึกษาควรมีการบริการวิชาชีพสู่สังคม ดังนี้

1. บริการวิชาชีพที่เหมาะสมตามความต้องการของชุมชน สังคม องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน
2. จัดสรรงบประมาณเพื่อการบริการวิชาชีพอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับแผนการบริการวิชาชีพที่กำหนด

มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านนวัตกรรมและการวิจัย สถานศึกษาควรมีการจัดการเกี่ยวกับนวัตกรรมและการวิจัย ดังนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการสร้าง และพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและ โครงการงาน
2. จัดสรรงบประมาณในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและ โครงการงาน
3. จัดการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและ โครงการงาน

มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านภาวะผู้นำและการจัดการ ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำ และจัดการศึกษาในสถานศึกษาดังนี้

1. ใช้ภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการผสมผสานความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา และหน่วยงานภายนอก

2. จัดระบบการดูแลบุคลากรของสถานศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามจรรยาบรรณมาตรฐานวิชาชีพ

3. จัดระบบสารสนเทศและการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

2.4 แนวทางการดำเนินงานปฏิรูประบบการเรียนรู้วิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดแนวทางการปฏิรูประบบการเรียนรู้วิชาชีพไว้ดังนี้คือ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.2546 :13-15)

2.4.1 ให้ความสำคัญกับความต้องการ (Demand Driven) พัฒนาหลักการและจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นความต้องการกำลังคนเป็นหลัก ทั้งความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ ทิศทางการพัฒนาประเทศและศักยภาพของบุคคลเป็นสำคัญ มีการปรับหลักสูตรใหม่ทุกระดับ โดยมุ่งเน้นความต้องการกำลังคนในการจ้างงานและการส่งเสริมอาชีพอิสระที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและภูมิภาค

2.4.2 พัฒนาระบบการอาชีวศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) สถานศึกษาทุกแห่งต้องพัฒนาระบบงานพัฒนาศูนย์วิทยบริการให้เอื้อต่อการเรียนรู้การศึกษา ค้นคว้า ความต้องการและการถ่ายโยงความรู้ในสาขาวิชาชีพ เรียนรู้ความต้องการจากภายนอก เรียนรู้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของอาชีพ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม สร้างเครือข่าย เชื่อม โยงเพื่อเรียนรู้วิชาชีพและวิชาที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันในองค์กรเพื่อการพัฒนาบุคลากร นักเรียนนักศึกษาและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.4.3 พัฒนาระบบการอาชีวศึกษาให้เป็นการศึกษาต่อเนื่อง (Lifelong Learning) ขยายฐานการพัฒนากำลังคนให้กว้างขวางโดยไม่มีข้อจำกัดครอบคลุมประชากรทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับชั้น ปรับระบบการจัดการอาชีวศึกษาให้เป็นการศึกษาต่อเนื่อง ครอบคลุมภาคเรียน การอาชีวศึกษาเพื่อสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของกำลังคนในประเทศด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายสะดวกต่อการเข้าถึงบริการมากที่สุด ส่งเสริมบุคคลที่ทำงานอยู่แล้ว หรืออยู่นอกระบบการศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ พัฒนาทักษะอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

2.4.4 พัฒนาระบบการอาชีวศึกษาให้เป็นระบบเปิด (Open Entry/ Open Exit) ขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขวางสร้างความยืดหยุ่น บุคคลสามารถเข้าเรียนหรือหยุดเรียนได้ตามความจำเป็น โดยนาระบบ โมดูล (Module) ระบบการสะสมหน่วยการเรียนมาใช้ในการเรียนการสอน

2.4.5 พัฒนาระบบการเทียบโอนประสบการณ์ (Validation of Experience) สร้างระบบเทียบโอนประสบการณ์เพื่อยกระดับคุณค่าของผู้มีทักษะอาชีพ เพื่อให้จุดเชื่อมโยงระหว่างวุฒิการศึกษากับอาชีพ เป็นการสะสมหน่วยการเรียนรู้สำหรับการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification) เอื้อโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนควบคู่กับการประกอบอาชีพของตนเองได้

2.4.6 สร้างความเชื่อมโยง (Articulation) จัดระบบหลักสูตรการเรียนการสอน การศึกษาวิชาชีพให้มีความเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับและประเภทต่างๆ เพื่อการสร้างคุณภาพมาตรฐานและการถ่ายโอนคุณวุฒิ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ประวิทย์ ไพบอน (2539 : บทคัดย่อ) การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในวิทยาลัยเทคนิค ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยเทคนิคโดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือด้านการบริหารงานหลักสูตรและการสอน
2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยเทคนิคโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน
3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามตำแหน่งงานของผู้ชำนาญการ ผู้ช่วยผู้ชำนาญการ ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าแผนกวิชา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาสูงสุดของผู้ชำนาญการคือด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านที่มีปัญหาสูงสุดของผู้ช่วยผู้ชำนาญการฝ่ายวิชาการคือการบริหารงานหลักสูตรและการสอน ด้านที่มีปัญหาสูงสุดของหัวหน้าคณะวิชาคือด้านการบริหารงานสื่อการเรียนการสอน ด้านที่มีปัญหาสูงสุดของหัวหน้าแผนกวิชาคือด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน

สุมาลี จันทร์ชลอ (2540 : บทคัดย่อ) สภาพการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาช่างยนต์ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบทเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาวิชาและนโยบายในการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดกองการศึกษาอาชีพเห็นด้วยมากกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค

2. ด้านปัจจัยการนำเข้า เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และงบประมาณ ผู้บริหารและครูผู้สอนของทั้งสองสังกัดเห็นด้วยในระดับปานกลาง

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียน ในภาพรวมครูผู้สอนทั้งสองสังกัดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากแต่แตกต่างกัน นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดกองการศึกษาอาชีพเห็นว่ามี การปฏิบัติในระดับมากแต่นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านผลผลิต ผลการทดสอบความรู้วิชาเครื่องยนต์ 1 ไฟฟ้ารถยนต์ 1 และเครื่องล่างรถยนต์ 1 นักเรียนสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคมีคะแนนทดสอบความรู้สูงกว่านักเรียนในสถานศึกษากองการศึกษาอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชนก แสงกล้า (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา,ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา,ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และด้านระบบบริหารการศึกษา โดยมีประเด็นที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้จากความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน คือ การดูแลรักษาความสะอาดและตกแต่งบริเวณโรงเรียนด้วยดอกไม้ประดับ นักเรียนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ โรงเรียนจัดครูเข้าสอนได้เหมาะสมตรงกับความต้องการ ปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับ น้อย 2 ด้านคือ ด้าน โรงเรียนและสถานศึกษาและด้านระบบการบริหารการศึกษา และมีปัญหาในระดับปานกลาง 2 ด้านคือ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษากับด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ประเด็นที่เป็นปัญหาเรื่องการปฏิบัติของโรงเรียนคือ การจัดหาบุคลากรภายนอกมาช่วยสอน ขาดแหล่งวิทยาการและสถานที่ฝึกงานของนักศึกษา ครูขาดความรู้เรื่องการวิจัย

ชัยณรงค์ แสงคำ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดใน โรงเรียนขนาดที่ 2 ขนาดที่ 3 และขนาดที่ 4 โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือด้านการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา

ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนและด้านการปฏิรูประบบการบริหาร การศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้านคือด้านการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา

วุฒิไกร บุรณ์เจริญ (2545 : บทคัดย่อ) การวิจัยการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียน การสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น ปีการศึกษา 2545 ตามแนวทางปฏิบัติของเคมมิ่ง ที่ประกอบด้วยกิจกรรม 4 ประการ คือ ด้านการวางแผน ด้านการทำงานตามแผน ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผล และด้านการประยุกต์ใช้ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและด้านการทำงาน ตามแผน

2. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีความคิดเห็นต่อ การดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการทำงานตามแผน และด้านการประยุกต์ใช้ มีความ คิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศุมน อมรวิวัฒน์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาข้อมูลเชิงลึกด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ ในโรงเรียนนำร่อง 250 โรงเรียน พบว่า ครูมีการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลายและมีผล ปฏิบัติงานจริงด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถสรุปได้ 5 รูปแบบจากการรวบรวมและวิเคราะห์ลักษณะกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นพบว่าการจัดกิจกรรมมีความ สอดคล้องกับตัวบ่งชี้กระบวนการสอนของครู และตัวบ่งชี้กระบวนการเรียนของนักเรียน พบว่า ครูผู้สอน โดยเฉพาะระดับมัธยมตอนต้นและตอนปลายซึ่งแต่เดิมนักจะจัดกิจกรรมมุ่งเน้น เนื้อหาได้เปลี่ยนแปลง มีการนำทฤษฎีการเรียนรู้และนวัตกรรมทางการสอนใหม่ๆ มาปรับใช้ อย่างได้ผลเกิดเป็นคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างชัดเจนเพราะครูไม่ได้ยึดติดกับเรื่องคะแนนสอบ แต่ครูที่เน้นผลการพัฒนาด้านอื่นๆจากการสังเกตบันทึกและประเมินผลงานของนักเรียนทำให้ ได้ผลที่สมบูรณ์ในการพัฒนานักเรียน

สัมฤทธิ์ แสงทอง (2545 : บทคัดย่อ) ปัญหาการดำเนินงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาช่างยนต์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนสาขาวิชาช่างยนต์และครูผู้สอนวิชาสามัญในวิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความคิดเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาช่างยนต์ในด้านการบริหารหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง และโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูผู้สอนวิชาชีพและครูผู้สอนวิชาสามัญ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาช่างยนต์ ไม่แตกต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

ชัยกร จันทร์ศรี (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการเรียน การเงิน ครอบครัวย และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ปีการศึกษา 2544 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย มีปัญหาด้านการเรียน การเงิน ครอบครัวย และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเงิน การเรียน และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ส่วนด้านครอบครัวยมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่านักศึกษา ปวช. 2 ปวช. 3 และ ปวส. 2 มีปัญหาด้านการเงิน การเรียน และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านครอบครัวยมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2. นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ที่เรียนระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาด้านการเรียน การเงิน ครอบครัวยและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Hartwell (1996 : unpagged) เสนอแนะการบริหารจัดการของสถานศึกษาควรเป็นอิสระจากการควบคุมของรัฐเช่นเดียวกับสถาบันทางสังคมประเภทอื่น ลักษณะการบริหารจัดการที่มีผลทำให้สถานศึกษาสามารถปฏิรูปได้ประสบผลสำเร็จในเวลาสั้นมีดังนี้

1. มีการบูรณาการความรู้และองค์การที่เกี่ยวข้องกันเป็นหน่วยรวม
2. มีการควบคุมจากระดับล่างสู่บน
3. มีอัตราผลตอบแทนเพิ่มขึ้น ไม่ใช่ลดลง มีการขยายผลความรู้ความคิดใหม่ๆ
4. มีการดำเนินงานเป็นกลุ่ม เริ่มจากระบบหรือหน่วยเล็กๆ ที่ได้ผลดีก่อนขยายผลไปกลุ่มใหญ่

5. ส่งเสริมความหลากหลาย การคิดนอกกรอบซึ่งนำไปสู่ความคิดที่เป็นนวัตกรรม
6. นับถือความผิดพลาดเป็นครู เพราะการพัฒนาเกิดขึ้นจากความพยายามลดความผิดพลาด
7. อย่ายึดเป้าหมายเดียว เพราะระบบที่ซับซ้อนต้องมีวัตถุประสงค์และบทบาทที่หลากหลาย
8. อย่ายึดมั่นในดุลยภาพ การเสียดุลยภาพเป็นประตูเปิดสู่โลกแห่งความเป็นจริง
9. ระบบที่ดีต้องประสานความเปลี่ยนแปลงทั้งหมดที่เกิดขึ้นได้

Cuban (1998 : 453-477) ได้ศึกษางานวิจัยที่เป็นการประเมินการปฏิรูปโรงเรียน ประถมศึกษา สรุปว่า การประเมินส่วนใหญ่เน้นใช้เป้าหมายที่คาดหวังในการปฏิรูป โรงเรียนมานิยามเป็นมาตรฐานในการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน และได้สรุปงานวิจัยหลายฉบับ เช่น งานวิจัยของ Majone เมื่อปี ค.ศ. 1983 งานวิจัยของ Hoff เมื่อปี ค.ศ. 1997 งานวิจัยของ Week เมื่อปี ค.ศ. 1993 ว่ามาตรฐานของการประเมินความสำเร็จของการปฏิรูปโรงเรียนมี 3 มาตรฐาน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านประสิทธิผล (Effectiveness Standard) ความสำเร็จของการปฏิรูปโรงเรียน วัดจากตัวบ่งชี้ที่สร้างจากเป้าหมายของการปฏิรูป ตัวอย่างบ่งชี้ได้แก่ คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียน อัตราการเรียนต่อในมหาวิทยาลัย อัตราการมีงานทำ

2. มาตรฐานด้านความกว้างขวาง (Popularity Standards) ความสำเร็จของการปฏิรูปโรงเรียน วัดจากการที่รูปแบบการปฏิรูปโรงเรียนได้รับการยอมรับ และมีการนำรูปแบบการปฏิรูปโรงเรียนไปใช้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง สำหรับตัวบ่งชี้อาจเป็นจำนวนหรือสัดส่วนครูในโรงเรียนและ โรงเรียนและ โรงเรียนที่ยอมรับรูปแบบการปฏิรูปโรงเรียนไปใช้เป็นประโยชน์

3. มาตรฐานด้านความคงที่หรือความไม่แปรเปลี่ยน (Fidelity Standards) ความสำเร็จของการปฏิรูปโรงเรียน วัดจากระดับความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบการปฏิรูปแบบการปฏิรูปโรงเรียน เมื่อเทียบกับรูปแบบการปฏิรูปโรงเรียนที่เป็นต้นแบบ Cuban กล่าวว่าถ้ารูปแบบการปฏิรูปโรงเรียนได้ออกนำไปตัดแปลง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยสรุปได้ว่าการปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้นจากกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและการจัดการศึกษาที่ผ่านมาไม่สนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้น จึงต้องมีการปรับหรือปฏิรูประบบการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่ครูและกระบวนการเรียนการสอนที่ครูและอาจารย์ผู้สอนสามารถกระทำได้เลย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ตระหนักถึงภารกิจสำคัญในการดำเนินการปฏิรูประบบการเรียนการสอนในทุกระดับ เพื่อให้สอดคล้องกับหมวด 1 มาตรา 6 หมวด 3 มาตรา 15-16 หมวด 4 มาตรา 21 22 24 26 28 และ 30 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและได้นำระบบ 5 ส. มาใช้ในการบริหารจัดการ รวมทั้งระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO 9000 มาใช้ประกันคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 เป็นต้นมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY